

Reacties van gemeenten waar procedures lopen op Kassa's vragen over de uitsluiting van studenten op de energietoeslag

Gemeente Best komt in week 9 nog met een schriftelijke reactie. Hieronder vind je de reacties van de gemeenten Amsterdam, Alkmaar, Breda, Den Haag, Leiden, Maastricht, Rotterdam, Utrecht en Vijfheerenlanden.

Gemeente Amsterdam (24/02/23)

“Het is goed dat de rechter hier een uitspraak over heeft gedaan. Deze uitspraak bestuderen wij momenteel en we brengen de gevolgen van eventuele vervolgstappen in kaart. Ook zijn we hierover in contact met andere gemeenten en met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.”

Wat betreft de vraag of het beleid voor 2023 aangepast gaat worden: de rechtszaak in Amsterdam ging over de energietoeslag van 2022. Een eventuele aanpassing van het beleid zal dus altijd met terugwerkende kracht zijn. Het wetsvoorstel voor de energietoeslag van 2023 is op dit moment nog in de maak en de Tweede Kamer moet zich hier nog over uitspreken. In het wetsvoorstel voor 2023 zoals dat voor advies is voorgelegd aan de Raad van State is een wettelijke uitsluiting van studenten (en een aantal andere groepen opgenomen).

Tot slot nog de vraag over de rechtszaak van rechtbank Gelderland over een Nijmeegse student: deze uitspraak had betrekking op een individuele student en op de lokale uitvoering van de energietoeslag in Nijmegen. Het ministerie van SZW zag in deze zaak geen aanleiding om de landelijke lijn aan te passen. Amsterdam kon hier daarom geen conclusies aan verbinden.

Gemeente Alkmaar (24/02/23)

Vragen

1. Waarom is er besloten om het beleid na de eerdere rechtszaak in Arnhem het beleid aan te passen?
2. En waarom is er gekozen voor de huidige inrichting?
3. Is er naar aanleiding van de afgelopen uitspraak in Amsterdam en de aankondiging van een procedure in Delft overwogen om het beleid met terugwerkende kracht aan te passen en uit te breiden?
4. Gaat dit in het beleid voor 2023 verder aangepast worden? Waarom wel/niet?

Antwoorden

Alkmaar heeft het beleid zoals dat eerder is vastgesteld niet gewijzigd. Studenten hebben geen recht op de energietoeslag. Mochten zij, net als alle andere inwoners, problemen hebben met hun financiën, schulden en/of inkomen konden en kunnen studenten altijd een beroep doen op de bijzondere bijstand. Er zal dan samen met studenten, zoals dat voor alle inwoners geldt, worden gezocht naar de mogelijkheden. Er wordt gekeken om maatwerk toe te passen binnen de grenzen van het beleid.

Dit brengen wij ook onder de aandacht via [onze sociale media-kanalen](#).

1. Het beleid is niet aangepast.
2. Niet van toepassing. Iedereen die een beroep wil doen op bijzonder omstandigheden kan een aanvraag indienen voor bijzondere bijstand.
3. Dat is niet overwogen.
4. Wij houden de ontwikkelingen in de gaten. Wij zullen indien dat nodig, wenselijke en noodzakelijk is de gemeenteraad van Alkmaar wijzigingen in beleid voorstellen.

Gemeente Breda (24/02/23)

Wij hebben ons beleid niet aangepast naar aanleiding van de eerdere uitspraak van de rechtbank in Arnhem. Wij hebben in Breda nooit een energietoeslag verstrekt aan studenten, want ze hebben altijd de mogelijkheid gehad om bijzondere bijstand aan te vragen. De huidige regeling is nog steeds met de bijzondere bijstand, maar met minder bewijslast en vaste bedragen afhankelijk van woonsituatie en met een hogere inkomensgrens (130%) dan onze standaard bijzondere bijstandsregels (110%). We hebben voor deze inrichting gekozen, omdat het sneller af te handelen is (minder belasting van de uitvoering), een hogere inkomensgrens heeft (student heeft meer kans op een toekenning) en de studenten een goede tegemoetkoming biedt in de energielasten (deze zijn ook wel fors lager geworden door energieplafond en andere regelingen). Een aanpassing van beleid overwegen we op dit moment niet. Zeker ook omdat de wetgever in de nieuwe wetswijziging studenten expliciet uitsluit. Daarnaast hebben wij als gemeente niet de middelen ontvangen van het Rijk om studenten ook energietoeslag te kunnen verstrekken.

Gemeente Den Haag (25/02/23)

Den Haag laat studenten met gestegen energiekosten niet in de kou staan. Studenten kunnen en konden al vanaf oktober 2021 terecht bij de gemeente voor individuele bijzondere bijstand voor meerkosten voor energie. Met maatwerk wordt dan naar de persoonlijke situatie van de student gekeken en de kosten worden als dat nodig blijkt vergoed.

Naar aanleiding van een uitspraak van de rechtbank Gelderland en een motie in de Haagse gemeenteraad, is de regeling voor individuele bijzondere bijstand bij energiekosten die Den Haag had tegen het licht gehouden om een nog passender alternatief voor de energietoeslag te bieden. Waar mogelijk zijn de criteria afgestemd op die van de energietoeslag. Zo wordt er bijvoorbeeld niet naar vermogen gekeken en worden dezelfde inkomensgrenzen gehanteerd als bij de energietoeslag. Op die manier probeert de gemeente Den Haag zo dicht mogelijk in de buurt te komen van een energietoeslag voor studenten. Sinds kort is er een landelijk noodfonds energie waar ook studenten, onder voorwaarden, een beroep op kunnen doen. Bij hoge jaarrekeningen of betalingsachterstanden kan tot slot ook nog een beroep op Sociale Fondsen Den Haag gedaan worden. Vanuit de gemeente zijn extra middelen aan dit fonds ter beschikking gesteld.

Specifiek rondom de energietoeslag 2023 wacht de gemeente Den Haag op wetgeving vanuit het Rijk. Pas als de wet hierover definitief is, zal duidelijk zijn of studenten in 2023 wel of niet in aanmerking zullen komen voor energietoeslag. De reden dat wij nu geen energietoeslag aan studenten kunnen geven is ook omdat we de energietoeslag uitvoeren, maar voor de financiering hiervoor afhankelijk zijn van het Rijk. Het Rijk heeft tot dusver besloten studenten uit te sluiten voor de energietoeslag.

We hebben ons beleid over de energietoeslag vooralsnog niet aangepast. Met de aangepaste voorwaarden van de individuele bijstand (n.a.v. de uitspraak van de rechtbank Gelderland en de motie van de Haagse raad) bieden we in Den Haag een zo redelijk en passend mogelijk alternatief voor studenten met te hoge energielasten, binnen de mogelijkheden van de huidige regelingen. Dit maakt de situatie in Den Haag anders dan die in Amsterdam. We willen onze inwoners die niet kunnen rondkomen met hun inkomen zo goed mogelijk ondersteunen. Daarom zijn we nog steeds van mening dat het Rijk met een passende regeling voor studenten moet komen, binnen of buiten de Energietoeslag.

Gemeente Maastricht (24/02/23)

1. Waarom is er besloten om het beleid na de eerdere rechtszaak in Arnhem het beleid aan te passen? En waarom is er gekozen voor de huidige inrichting?

Antwoord:

Maastricht is de lijn van het ministerie van SZW gevolgd. Dat wil zeggen dat er voor een alternatieve regeling voor studenten is gekozen waarbij op basis van groepskenmerken (studenten MBO, HBO, Universiteit) de richtlijnen van het ministerie en voorwaarden uit de gemeentelijke energietoeslagregeling een individuele tegemoetkoming voor het winterseizoen 2022/2023 wordt verleend. De studentenregeling sluit qua voorwaarden nauw aan bij de energietoeslag (21 jaar of ouder, zelfstandig wonend, geen vermogens- en draagkrachttoets). Wat Maastricht nog extra doet is dat ook buitenlandse studenten voor een tegemoetkoming in aanmerking komen. Normaliter zijn deze studenten uitgesloten van bijstand maar omdat Maastricht zich als internationale studentenstad presenteert, is ervoor gekozen de regeling ook voor die studenten open te stellen.

2. Is er naar aanleiding van de afgelopen uitspraak in Amsterdam en de aankondiging van een procedure in Delft overwogen om het beleid met terugwerkende kracht aan te passen en uit te breiden?

Antwoord:

Nee, want Maastricht biedt in onze ogen een redelijk alternatief. De voorwaarden voor de studentenregeling zijn veel eenvoudiger en ruimer dan voor de reguliere bijzondere bijstand.

3. Gaat dit in het beleid voor 2023 verder aangepast worden? Waarom wel/niet?

Antwoord:

Nee, zie antwoord op vraag 2.

Zie voor de regeling ook onze website: [Hulp bij hoge energiekosten voor studenten | Gemeente Maastricht](#)

Gemeente Leiden (24/02/23)

1. Waarom is er besloten om het beleid na de eerdere rechtszaak in Arnhem het beleid niet aan te passen?

Vooropgesteld, wij vinden het onwenselijk dat er rechtsongelijkheid is ontstaan voor studenten uit verschillende studentensteden. Het rijk heeft de gemeente slechts een relatief klein bedrag voor

compensatie van studenten toegezegd, omdat het rijk van mening is dat de individuele bijzondere bijstand een logischer alternatief is. Dit is dan ook de regeling waar studenten in Leiden een beroep op kunnen doen.

In Leiden is de groep studenten aanzienlijk. Het gaat om bijna 14.000 studenten. Zolang de landelijke overheid geen financiële middelen ter beschikking stelt aan gemeentes om ook studenten de energietoeslag uit te betalen, zou het uitkeren van de energietoeslag aan studenten een ongedekte en daarmee onverantwoorde uitgave uit de eigen reserves van de gemeente Leiden zijn. Dit vinden we geen logische gang van zaken, aangezien het gaat om landelijk beleid.

2. Is er naar aanleiding van de afgelopen uitspraak in Amsterdam overwogen om het beleid met terugwerkende kracht aan te passen?

Het rijk is nu in afwachting van de gerechtelijke uitspraken in de rechtszaken in Groningen en Utrecht en zal gemeenten daarna informeren of de lijn van het rijk (uitsluiten van studenten van de energietoeslag) gaat wijzigen of niet. We hopen dat de lijn van het rijk op dit punt gaat wijzigen en er daardoor ook meer middelen naar gemeenten gaan komen. Daarom hebben we nu vooralsnog geen wijzigingen in ons beleid aangebracht.

3. Gaat dit in het beleid voor 2023 aangepast worden? Waarom wel/niet?

Dat weten we nu nog niet, dat hangt mede af van de landelijke ontwikkelingen.

Gemeente Rotterdam (24/02/23)

1. Waarom is er besloten om het beleid na de eerdere rechtszaak in Arnhem het beleid niet aan te passen?

We volgen het advies van het Rijk, in gezamenlijkheid met de overige G4, om de studenten uit te sluiten van de categorale energietoeslag. Het beleid in Rotterdam blijft dat studenten een beroep kunnen doen op individuele bijzondere bijstand voor gestegen energiekosten. Deze regeling biedt een vangnet voor studenten die door de hoge energiekosten echt niet meer rond kunnen komen. Het Rijk heeft geen middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten om energietoeslag aan studenten toe te kennen en de gemeente heeft zelf niet de middelen om de energietoeslag ook aan deze groep uit te keren.

2. Is er naar aanleiding van de afgelopen uitspraak in Amsterdam overwogen om het beleid met terugwerkende kracht aan te passen?

We realiseren ons dat ook studenten worden getroffen door de hoge energieprijzen en we begrijpen dat dit hen financieel raakt. Daarom is de individuele bijzondere bijstand voor energiekosten beschikbaar voor studenten. Vanuit het Rijk is hier voor Rotterdam 3,2 miljoen euro voor beschikbaar gesteld. Deze regeling biedt een vangnet voor studenten die door de hoge energiekosten niet meer rond kunnen komen.

Als de gemeente alle uitwonende studenten een energietoeslag zou uitkeren, kunnen de kosten oplopen tot 26 miljoen euro (afhankelijk van de woonsituatie). De gemeente heeft helaas niet de middelen om (een deel) van deze kosten te dragen.

3. Gaat dit in het beleid voor 2023 aangepast worden? Waarom wel/niet?

De voorwaarden voor de energietoeslag 2023 zijn vanuit het Rijk nog niet vastgesteld. Hier kunnen we dus nog geen uitspraken over doen. Wel blijven we samen met de andere grote gemeenten bij de rijksoverheid lobbyen voor extra middelen voor de energietoeslag voor studenten.

Gemeente Utrecht (24/02/23)

We hebben de rechtszaak in Amsterdam ook gevolgd en bestuderen de uitspraak. Zo zijn er nog diverse studentensteden waar op dit moment rechtszaken lopen. De gemeente staat hier met de rug tegen de muur: we voeren het beleid uit wat ons landelijk wordt geadviseerd. De financiële middelen die we hiervoor van het Rijk hebben ontvangen zijn ontoereikend om daarvan af te wijken.

We zien in Utrecht dat een aantal studenten, vooral als ze geen ouders hebben die kunnen bijspringen of op andere manieren hulp kunnen krijgen, tussen de wal en het schip dreigen te vallen. Zo dreigt een generatie die al op verschillende manieren zwaar werd getroffen nu nog een klap zelf te moeten opvangen. Studenten kunnen wel gebruik maken van het tijdelijke landelijke Noodfonds Energie. Daarnaast kunnen studenten met een eigen energiecontract individuele bijzondere bijstand aanvragen.

We verzoeken het Rijk met klem om met een landelijke oplossing te komen om de studenten die het nodig hebben te compenseren. Wij denken dat uitvoeringsorganisatie DUO hier een belangrijke rol in kan spelen, zij hebben studenten al in beeld en beschikken over de juiste rekeningnummers. Kortom dit is een efficiëntere oplossing dan dat gemeenten deze klus individueel oppakken. Tijd, geld en mankracht die we niet meer kunnen inzetten voor kwetsbare inwoners die afhankelijk zijn van hulp van de gemeente. We hebben hiertoe al een aantal brieven aan het rijk gestuurd, met de G4 en met studentensteden. We hopen dan ook dat het Rijk voor 2023 met een betere oplossing komt.

Gemeente Vijfheerenlanden (24/02/23)

1. Waarom is er besloten om het beleid na de eerdere rechtszaak in Arnhem het beleid niet aan te passen?

Er is in september 2022 besloten om het beleid aan te passen. Deze wijziging van beleid was een direct gevolg van de rechtszaak in Arnhem. Studenten krijgen sinds die tijd, net als andere inwoners, een energietoeslag als zij hiervoor in aanmerking komen bij de algemene regels die voor iedereen gelden. Zij moeten aan dezelfde voorwaarden voldoen als andere inwoners. Daarbij merken we volledigheidshalve op dat studiefinanciering meetelt met het inkomen (landelijk beleid) en dat de energietoeslag uitgekeerd wordt per huishouden.

2. Is er naar aanleiding van de afgelopen uitspraak in Amsterdam overwogen om het beleid met terugwerkende kracht aan te passen?

Het beleid is al in september 2022 aangepast.

3. Gaat dit in het beleid voor 2023 aangepast worden? Waarom wel/niet?

Het beleid is al in september 2022 aangepast.